Advies aan B&W

Onderwerp

Warmtetransitie: gebiedsvolgorde in relatie tot capaciteit en middelen.

Datum	10-11-2026	**Naam en telefoon**	Marlous Goeman (62)9410
Afdeling	LWE	**Portefeuillehouder**	Kees van Geffen

Wat adviseer je te besluiten? (=concept-besluit)

We adviseren het college te besluiten:

1. Het afwegingskader gebiedsvolgorde voor de warmtetransitie vast te stellen;
2. In te stemmen met scenario 2;
3. De raad over dit besluit te informeren met bijgaande raadsinformatiebrief.

Wat is de aanleiding voor dit advies?

We werken aan het Warmteprogramma, een verplicht programma onder de Omgevingswet. Daarin geven we als gemeente duidelijkheid aan inwoners, bedrijven, organisaties met een publieke functie en onze partners. Duidelijkheid over hoe, waar en wanneer we werken aan het einddoel aardgasvrij 2050. De verplichting daarbij is om die doorkijk te geven voor 10 jaar. In de uitvoering zal dit waarschijnlijk stap voor stap gaan. Want zolang we nog last hebben van netcongestie, hebben we ook aardgas voorlopig nog als energiedrager nodig.
In 2025 heeft u als college een positief besluit genomen over de aanpak van het warmteprogramma. Deze aanpak bestaat uit verschillende stappen die we zetten om te komen tot dat warmteprogramma. Dit is visueel weergegeven in figuur 1, waarbij de kleuren aangeven of het een processtap gaat dat om een collegebesluit vraagt (oranje), de raad wordt betrokken (blauw) en wanneer het gaat om een ambtelijke processtap (groen). Het besluit wat nu voorligt gaat over de stap ‘handelingsperspectief’.

Eerder heeft het college vastgesteld wat wij als gemeente belangrijk vinden in de overstap naar duurzaam verwarmen. Onze inwoners, bedrijven en organisaties met een publieke functie hebben daarvoor belangrijke inbreng geleverd. Wat wij belangrijk vinden in die overstap, noemen we onze maatschappelijke waarden[1]. Ze bieden houvast in de keuzes die we als gemeente maken. Dit is door het college vastgesteld in augustus 2025. Toen is ook het afwegingskader techniekkeuze vastgesteld, waarmee we antwoord kunnen geven op wat het alternatief wordt voor aardgas. Ook is toen aangekondigd dat de maatschappelijke waarden de basis vormen voor keuzes in de volgorde van de wijken, dorpen of gebieden waar we de komende jaren willen starten met de Uitvoeringsplannen. Om daar antwoord op te kunnen geven hebben we een afwegingskader gebiedsvolgorde ontwikkeld, zie bijlage 2.

[1] Betaalbaarheid eindgebruikerskosten, ontzorgen, duurzaamheid, toekomstgerichtheid, energie-efficiëntie, solidariteit, betaalbaarheid nationale kosten, betrouwbaarheid en haalbaarheid

Naast dat afwegingskader is de gemeentelijke inzet (in fte) over de jaren heen een zeer bepalende factor in hoeveel gebieden we tegelijkertijd aan de slag kunnen en met welke mate van dienstverlening. En daarmee dus ook bepalend in hoe, waar en wanneer we de komende jaren uitvoering geven aan de warmtetransitie. Om de maatschappelijke waarden met de inzet in beeld te brengen hebben we scenario's ontwikkeld die onderdeel zijn van de begroting, zie bijlage 3.

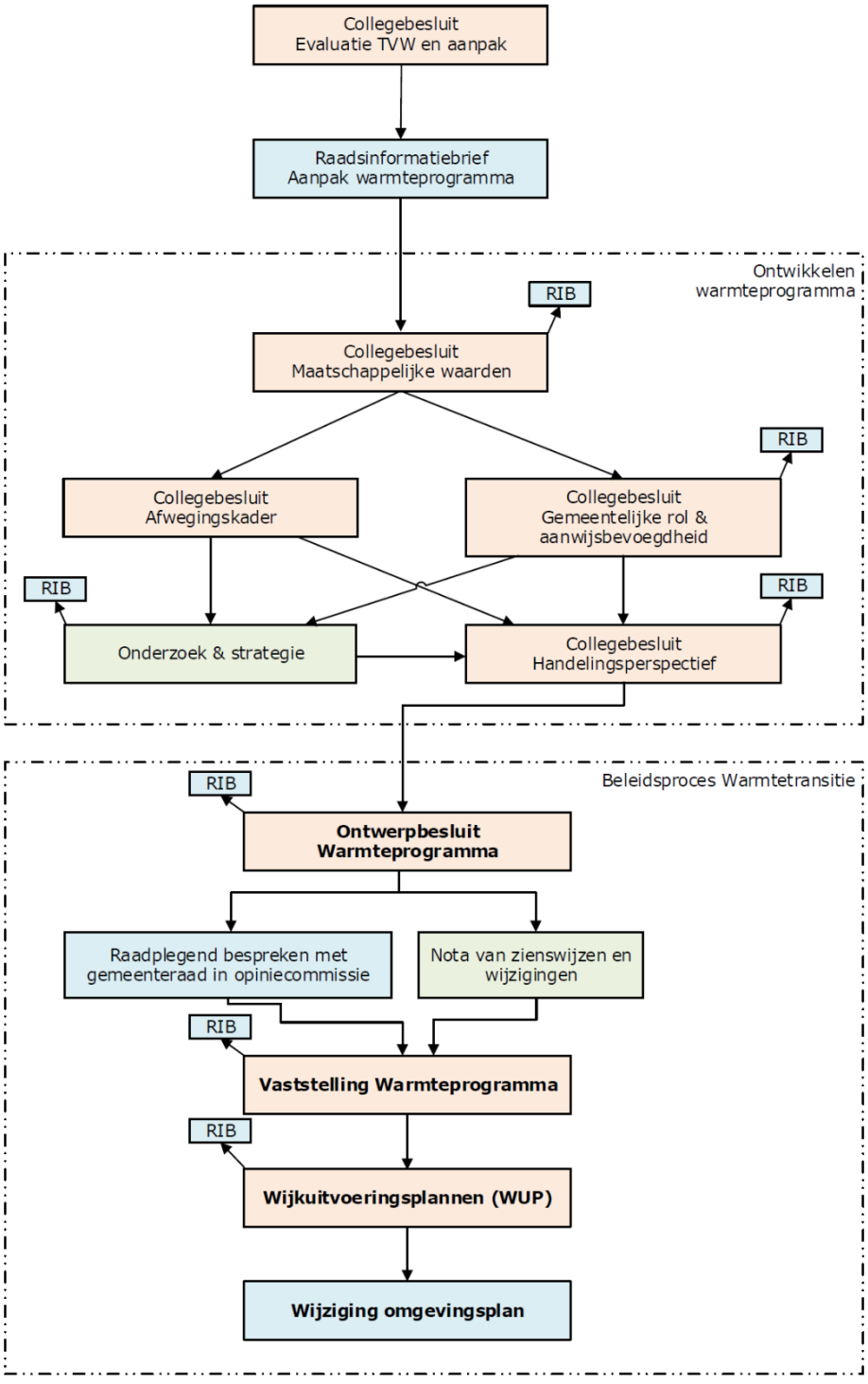

Figuur 1 besluitvormingsproces aanpak warmteprogramma

Aan welke opdracht draagt dit advies bij?
Dit advies draagt bij aan de opgave van de Energietransitie, met het doel een CO2-uitstootvrije en aardgasvrije gebouwde omgeving in 2050. En meer specifiek draagt het bij aan de opdracht en vastgestelde aanpak om te komen tot het Warmteprogramma.

Welk resultaat willen we bereiken?
Ten eerste willen we vastleggen welke informatie wij gebruiken om de gebiedsvolgorde te bepalen (afwegingskader gebiedsvolgorde, zie bijlage 2). Ten tweede willen we vastleggen waar we dan de komende 2 jaar aan de slag gaan, met de doorkijk naar 10 jaar. Zodat we over 2 jaar daarvoor de benodigde uitvoeringscapaciteit en middelen reserveren, passend bij de mate van dienstverlening die we ervoor over hebben.

Welke argumenten zijn er voor dit advies? (=want)
1.1 We hebben dit afwegingskader gebiedsvolgorde nodig om keuzes te kunnen maken
In de evaluatie van de Transitievisie Warmte (TVW) hebben we geconcludeerd dat we de maatschappelijke waarden moeten operationaliseren om er keuzes op te kunnen baseren. Bijvoorbeeld keuzes waar we de komende jaren starten met de Uitvoeringsplannen. De energie-infrastructuur en grote ingrepen in de bestaande woningvoorraad zijn daarin leidend. Tegelijkertijd willen we nauwer de samenwerking opzoeken met (bestaande) energie-initiatieven. Zij zijn namelijk onderdeel van de lokale samenleving en staan nog dichter op de inwoner. Dit heeft geleid tot het afwegingskader gebiedsvolgorde (zie bijlage 2).
We hebben ook een begroting met scenario's opgesteld (zie bijlage 3). Die geven gezamenlijk met het afwegingskader gebiedsvolgorde richting aan de keuzes waar we de komende jaren willen starten.

2.1 Scenario 2 is het meest gematigde scenario en hiermee bieden we inwoners perspectief
De uitvoering van de warmtetransitie is een grote opgave. Dat is ook terug te zien in elk scenario als we naar de benodigde capaciteit kijken. Niks doen vinden wij geen optie, omdat we daarmee onze inwoners niet helpen in deze transitie. Als we niks doen helpen we onze inwoners niet zichzelf te beschermen tegen prijsschokken en stijgende energieprijzen, dat raakt aan hun bestaanszekerheid. Met scenario 2 is de meeste balans gezocht tussen tegemoet komen aan de maatschappelijke waarden enerzijds en de benodigde inzet in totaliteit en verspreid over tijd anderzijds, zie bijlage 3.

De scenario's zijn te vinden in bijlage 3. Hoe we komen tot de voorkeursoplossingen staat in bijlage, inclusief een schema met wegingscriteria. 1. Kort samengevat:

- Scenario 1a (minimale) inzet op individuele oplossing[2]: gemeentelijke inzet enkel op één gebied met een individuele oplossing. Voor de overige gebieden is de inwoner zelf aan zet en kan men terecht bij het Energiehuis bij vragen.

[2] Een individuele oplossing is een warmtepomp.

- Scenario 1b inzet op meest kansrijke collectief[3]: de komende twee jaar richt de gemeentelijke inzet zich alleen onderzoek naar de haalbaarheid van warmtenetten in de gebieden Oss-Berghem en Ravenstein. Voor de overige gebieden is de inwoner de komende twee jaar zelf aan zet. Bij vragen kan men terecht bij het Energiehuis.
- Scenario 2 inzet op individueel en meest kansrijke collectief: de komende twee jaren richt de gemeentelijke inzet zich zowel op één gebied voor de individuele all-electric oplossing als op de gebieden waar een collectief warmtenet het meest kansrijk is. Voor de overige gebieden waar de individuele all-electric oplossing de voorkeur heeft, is de inwoner de komende twee jaar zelf aan zet. Bij vragen kan men terecht bij het Energiehuis. Dit scenario is hiermee een combinatie van scenario 1a en 1b.
- Scenario 3 inzet op voorkeursoplossingen: De gemeentelijke inzet richt zich de komende twee jaar zowel op één gebied met de individuele all-electric oplossing, als op alle gebieden waar een collectief warmtenet de voorkeursoplossing is. Voor de overige gebieden waar de individuele all-electric oplossing de voorkeur heeft, is de inwoner de komende twee jaar zelf aan zet. Bij vragen kan men terecht bij het Energiehuis.

2.2 Uitvoering geven aan het Warmteprogramma is noodzakelijk voor onze inwoners

Het gevolg van niks of zeer weinig doen, is veel groter dan het niet behalen van een doelstelling. Wat we hebben gezien bij de vorige energiecrises als gevolg van de oorlog in Oekraïne, zijn drie onderdelen die op elkaar ingrijpen:

- De energieprijzen van fossiele energie zijn door het mondiale karakter gevoelig voor prijsschokken. De energierekening is daarmee onder andere afhankelijk van geopolitieke onrust en onderhevig aan energieschokken bij een nieuwe oorlog of onrust.;
- Tegelijkertijd zien we dat de flexibele en dynamische energiecontracten door energiebedrijven meer als het standaardcontract wordt aangeboden. Deze contracten bewegen in prijs mee met de ontwikkelingen van de markt. Het risico daarvan is dat je als afnemer dus ook gevoelig bent voor ontwikkelingen op mondiaal niveau. Doordat deze contracten meer de standaard zijn geworden is dat risico op energieschokken op een grotere groep mensen van toepassing, dan destijds bij de oorlog in Oekraïne het geval was.;
- Veel mensen hebben sinds die tijd zelf maatregelen genomen, maar niet iedereen heeft het vermogen om dat te doen. Terwijl de kosten voor onderhoud en beheer van bijvoorbeeld de aardgasleidingen, worden verdeeld over de aangeslotenen. Die groep wordt dus steeds kleiner.

Als we daarnaast nog de Europese ontwikkelingen zetten, namelijk de stijging in prijs door de bijmengverplichting groengas en de heffing op CO2-uitstoot (ETS2) die de komende jaren de aardgasprijs verhogen, dan staat de betaalbaarheid van de energierekening enorm onder druk. Daarmee draagt het bij aan de stijging van vaste lasten. Dat gecombineerd met de ongelijkheid in mogelijkheden om te investeren, zorgt ervoor dat het raakt aan de bestaanszekerheid van onze

[3] Collectief betekent dat we kijken naar een warmtenet.

inwoners. We kunnen hen helpen om structurele maatregelen te nemen, zoals we als aanpak voorstellen in het Warmteprogramma.

Wat zijn kanttekeningen, tegenargumenten of risico's? (=maar)

1.1 De consequenties van het afwegingskader gebiedsvolgorde zijn niet helder

Het afwegingskader gebiedsvolgorde geeft een gebiedsvolgorde weer per type gebied. Daarmee wordt bedoeld een gebiedsvolgorde voor de individueel all-electric gebieden en een gebiedsvolgorde voor de collectieve gebieden. Maar het afwegingskader geeft geen handvatten om daartussen een prioritering te maken. Dat wordt bepaald door in hoeverre we uitvoering willen geven aan de maatschappelijke waarden.

Daarnaast wordt het tempo waar we dan de komende jaren gaan starten met de Uitvoeringsplannen en welk niveau van dienstverlening we kunnen aanbieden, bepaald door de capaciteit. Dit moet dus in samenhang bekeken worden, zoals dat wordt toegelicht in bijlage 3.

2.1. Scenario 3 doet het meeste recht aan de maatschappelijke waarden

Eerder hebben we de maatschappelijke waarden vastgesteld om richting te geven aan de warmtetransitie. Scenario 3 geeft daar het beste antwoord op. Echter is de benodigde capaciteit, in onze ogen te hoog in relatie tot de haalbaarheid. Uit onze berekeningen blijkt dat de haalbaarheid van de warmtenetten in deze dorpen en kernen tegen de bovengrens aanzitten qua betaalbaarheid. De kans is zeer klein dat een warmtenet in deze gebieden er in een vervolgonderzoek als een betaalbare optie uit komt ten opzichte van de individuele warmtepomp. Om een warmtenet in een dorp of kern toch mogelijk te maken, is vooral het draagvlak ontzettend belangrijk. En daarom is het logisch dat we aan de inwoners vragen of zij dit zelf verder willen onderzoeken en verder willen brengen. Als dat de wens is, kunnen we hen daarbij ondersteunen als de middelen daarvoor worden opgenomen in de begroting, zoals het voorstel is. Dat is dan het uitgangspunt bij elk scenario.

Als zich in deze gebieden ook geen lokaal initiatief meldt, dan zal daar zoals het nu voorzien is, ook geen warmtenet gerealiseerd worden. De gebouwen in die gebieden moeten dan op termijn verwarmd worden met een individuele warmtepomp. In het figuur op de volgende pagina is dat op kaart weergegeven.

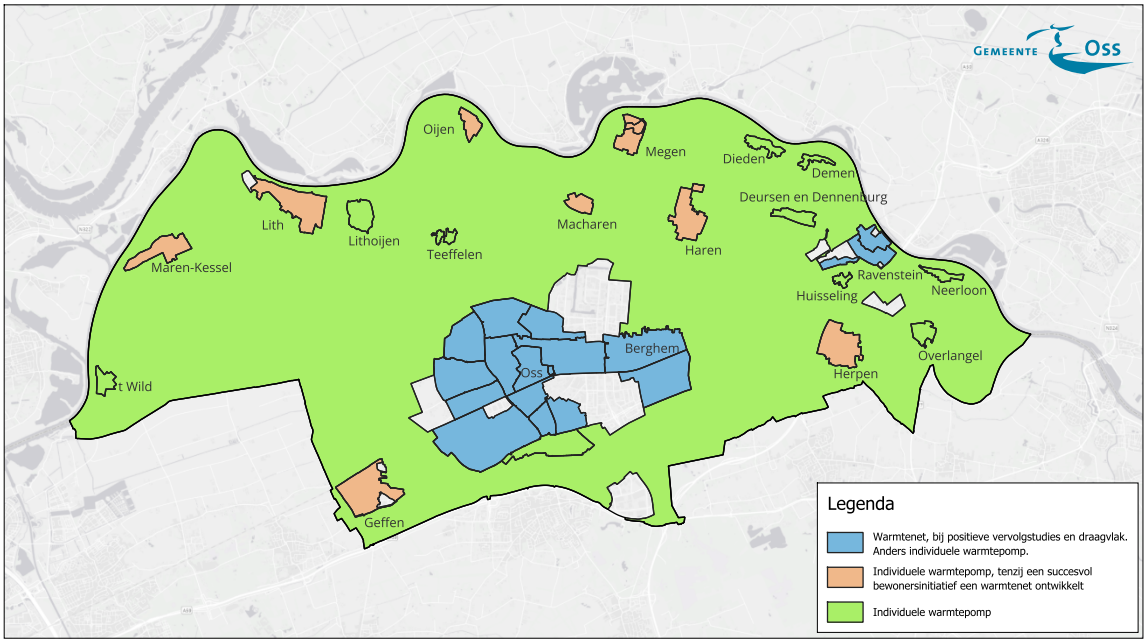

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

De financiële consequenties per scenario verschillen. Deze splitsen we in personele capaciteit en benodigde middelen. In de programmabegroting 2027-2030 is opgenomen om structureel € 258.460 voor 2,4 fte beschikbaar te stellen uit de beschikbare ruimte binnen CDOKE en incidenteel € 228.375 in 2027 en € 207.375 in 2028 aan middelen beschikbaar te stellen voor uitvoering van de warmtetransitie.

Benodigde aantal fte

Zoals in bijlage 3 te zien is, is het benodigde aantal fte sterk afhankelijk van het scenario dat gekozen wordt. Daarnaast heeft de uitkomst van de onderzoeken naar een collectief warmtenet ook nog invloed op de benodigde capaciteit. De verwachting is dat na de eerste onderzoeken naar de haalbaarheid van een collectief warmtenet, we voor een aantal gebieden de conclusie moeten trekken dat de individuele all-electric warmtepomp toch de beste keuze is (wat een minder grote claim op formatie legt). Aan de voorkant valt niet te zeggen voor hoeveel gebieden dat geldt. Na ongeveer 2 jaar onderzoek kunnen we voor de gebieden die we hebben onderzocht, wel de conclusie trekken of een warmtenet of een individuele warmtepomp de meest haalbare en betaalbare oplossing is.

Kortom: Dat betekent dat we voor de eerste 2 jaar duidelijkheid kunnen geven over het aantal fte en de benodigde middelen en een doorkijk kunnen geven voor de komende 10 jaar met een bandbreedte. Dat betekent ook dat we tegen het einde van die 2 jaar terugkomen met een voorstel voor de jaren daarna.

De benodigde fte is afhankelijk van het gekozen scenario, de mate van dienstverlening, het tempo en de prioritering in werkzaamheden binnen bestaande capaciteit. We hanteren daarvoor de volgende uitgangspunten:

- Indien we starten met een Uitvoeringsplan individuele oplossing (dit is het geval bij scenario's 1a, 2 en 3), gaat dat om 1 Uitvoeringsplan in deze 2 jaar en afhankelijk van het gekozen scenario: 7 tot 13 Uitvoeringsplannen individuele oplossing in de komende 10 jaar.
- Het totaal aantal uitvoeringsplannen heeft een bandbreedte van 13 tot 27 Uitvoeringsplannen in de komende 10 jaar, afhankelijk van het gekozen scenario.
- De mate van dienstverlening, dat wil zeggen de mate van participatie en de mate van ondersteuning die we bieden, heeft ook invloed op de capaciteit. Bij een uitvoeringsplan individuele oplossing hebben we een keuze in de mate van dienstverlening, bij een uitvoeringsplan collectief ligt die mate van dienstverlening grotendeels vast in de wet.
- Het onderzoek naar warmtenetten in Oss-Berghem en Ravenstein (meest kansrijke collectief) kunnen we zelf begeleiden. Maar dat vraagt wel om prioritering in de bestaande werkzaamheden, zodat die capaciteit ook daarvoor vrij wordt gemaakt.
- De begeleiding van de onderzoeken in de dorpen en kernen naar warmtenetten kunnen we niet binnen de bestaande capaciteit opvangen, daarvoor is nog een technisch adviseur nodig.
- Bij de onderzoeken is het ook wenselijk om inwoners te raadplegen. Dit besteden we grotendeels uit en nemen we mee in ons overzicht van middelen.
- De fte's die we vragen voor het eerste Uitvoeringsplan (2,4 fte) kunnen we bekostigen uit de CDOKE middelen. In een separaat voorstel over de CDOKE middelen leggen we besteding van deze middelen voor, hierin zijn de gevraagde 2,4 fte uit dit voorstel meegenomen. De besteding van de CDOKE middelen aan deze formatie voor de warmtetransitie passen binnen het bestedingsdoel van CDOKE.

Met bovenstaande uitgangspunten komen we uit op het volgende overzicht van aantal fte per scenario:

Inzet in fte per uitvoeringsplan	2027	2028	Doorkijk 10 jaar*
Scenario 1a: (minimale) inzet op individuele oplossing	2,4	2,4	26
Scenario 1b: inzet op meest kansrijke collectief	0	0	26 tot 59
Scenario 2: inzet op individueel en meest kansrijke collectief	2,4	2,4	26 tot 63
Scenario 3: inzet op voorkeursoplossingen	3,4	3,4	26 tot 85

** de bandbreedte is gebaseerd op kengetallen[4], afhankelijk van techniek en van de mate van dienstverlening (hoeveelheid ondersteuning en participatie die we bieden). In de mate van dienstverlening vallen nog keuzes te maken. Dit is nog niet verwerkt in de tabel en heeft nog impact op de fte's voor de doorkijk van 10 jaar. Over 2 jaar komen we terug met een aangepaste begroting voor de komende jaren, bij de update van het Warmteprogramma.*

Middelen exclusief personele capaciteit

Naast de capaciteitsinzet zijn er ook middelen nodig om onder andere onderzoeken uit te voeren, bijeenkomsten te organiseren, en juridische expertise in te huren. Hieronder een overzicht van de benodigde middelen, waarbij:

[4] Deze kengetallen heeft elke gemeente van het Rijk gekregen om berekeningen te doen om een doorkijk te geven. Meer informatie staat in bijlage 3.

- De budgetten voor vervolgonderzoeken vervallen als gekozen wordt voor scenario 1a.
- Het budget voor participatie en communicatie deels vervalt in de eerste 2 jaar als gekozen wordt voor scenario 1b.
- De indicatie van de middelen gebaseerd is op gesprekken en documentatie van de gemeenten Tilburg en Eindhoven.

Kosten categorie	Omschrijving	Kostenindicatie 2027	Kostenindicatie 2028	Kostenindicatie 10 jaar
Uitvoerings-kosten excl. personele inzet	Vervolgonderzoek haalbaarheid collectief warmtenet Oss-Berghem.	€ 75.000	€ 75.000	€ 150.000
	Vervolgonderzoek haalbaarheid collectief warmtenet Ravenstein.	€ 37.500	€ 37.500	€ 75.000
	Participatie & communicatie (bijeenkomsten, uitnodigingen, website, vertalingen, begeleiding raadpleging bij onderzoek etc.).	€ 30.000	€ 10.000	€ 260.000 tot € 540.000
	Begeleiding onderzoek collectief in dorpen/ kernen voor bewonersinitiatieven. Elk jaar 1 initiatief. OF Nader onderzoek collectief warmtenet in alle 8 dorpen/kernen/stadjes waar dat de voorkeursoplossing is. Minder maatwerk, een gezamenlijke aanbesteding voor de	€50.000	€ 50.000	€500.000

	onderzoeken op haalbaarheid.			
	Externe begeleiding en advies.	€ 5.000	€ 5.000	€ 100.000
Incidentele inhuur	Specialistische expertise, zoals juridische expertise.	€ 20.000	€ 20.000	€ 200.000
Onvoorzien	5% vd totale begroting.	€ 10.875	€ 9.875	€ 78.250
Totaal		**€ 228.375**	**€ 207.375**	**€ 1.349.250 Tot € 1.643.250**

b. Informatiebeveiliging en Privacy
Niet van toepassing

c. Communicatie
De uitgangspunten en keuzes voor inwoners worden meegenomen in het communicatie- en praticipatieplan rondom het Warmteprogramma. En de uitwerking van dit besluit zal terechtkomen in het Warmteprogramma als invulling van de vraag "wat gaan we de komende jaren doen?". Dit is een programma onder de Omgevingswet en zal dus ook ter inzage worden gelegd. Op dat moment zorgen we ervoor dat we ook de communicatie daaromtrent regelen.

d*. Uitvoering*
De capaciteit (2,4 fte) die aangevraagd is bij scenario 2 bestaat uit projectleiders warmtetransitie en communicatie- en participatiemedewerkers die het proces begeleiden. Dit heeft effect op de andere afdelingen en zal meegenomen moeten worden in de inrichting van de organisatie zoals die nu wordt vormgegeven.

e. Overlegd met
Mike van der Geld – directeur R&E
Hans van Bijnen – afdelingshoofd LWE
Bart van Lieshout – technisch coördinator Warmtetransitie
Jeroen Keers – beleidsadviseur energietransitie
Anne Versloot-Sprong & Vincent Joosten – F&C
Judith van Berkel & Nanny Smit - communicatie

Bijlagen
- Bijlage 1 Samenvatting voorkeursoplossingen per gebied
- Bijlage 2 Afwegingskader gebiedsvolgorde
- Bijlage 3 Begroting Uitvoeringsplannen

Samenvatting (=korte inhoud)
Om keuzes te kunnen maken waar we de komende jaren uitvoering willen geven aan de warmtetransitie hebben we een afwegingskader gebiedsvolgorde, capaciteit en middelen nodig. Het meest gematigde scenario is die waarin we aan de slag gaan met zowel een Uitvoeringsplan individuele warmtepomp als verder onderzoek doen naar de meest kansrijke warmtenetten. Daarmee geven we de komende jaren richting aan de warmtetransitie in Oss.